

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Asan/18/2018
Identifikačné číslo spisu: 4017200165
Dátum vydania rozhodnutia: 05.05.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Petra Príbelská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:4017200165.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Petry Príbelskej, PhD. a členov senátu JUDr. Jany Zemkovej, PhD. a JUDr. Milana Moravu, v právnej veci žalobcu: SLNEČNICA SK s.r.o., so sídlom Gogoľova 4294/2, Nové Zámky, IČO: 48 125 695, právne zastúpený: JUDr. Ján Vician, advokát so sídlom Prievozská 14/A, Bratislava, proti žalovanému (sťažovateľovi): Slovenská obchodná inšpekcia, Ústredný inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie v Bratislave, so sídlom Prievozská 32, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. SK/0573/99/2016 zo dňa 11.01.2017, konajúc o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č.k. 11S/141/2017-126 zo dňa 28. februára 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 11S/141/2017-126 zo dňa 28. februára 2018 z r u š u j e a vec vracia krajskému súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“ alebo „správny súd“) rozsudkom č.k. 11S/141/2017-126 zo dňa 28. februára 2018 postupom podľa § 191 ods. 1 písm. c/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „S.s.p.“) zrušil rozhodnutie žalovaného č. SK/0573/99/2016 zo dňa 11.01.2017 ako i rozhodnutie orgánu verejnej správy prvého stupňa - Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie v Nitre pre Nitriansky kraj č. W/0197/04/2016 zo dňa 30.8.2016 a vec vrátil orgánu verejnej správy prvého stupňa na ďalšie konanie. O trovách konania rozhodol s poukazom na § 167 ods. 1 S.s.p. tak, že žalobcovi priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Krajský súd mal z obsahu pripojeného administratívneho spisu za preukázané, že dňa 17.06.2016 (potom v dňoch 28.06.2016 a 14.07.2016) bola orgánom verejnej správy prvého stupňa vykonaná kontrola v prevádzke: Textil, obuv, hračky SLNEČNICA, Hlavná 10, Šaľa a v ponuke pre spotrebiteľa bol zistený predaj jedného druhu nebezpečného výrobku - 14 ks hračka „Pes s roľničkou N:46768“ v celkovej hodnote 35,- €, ktorý bol vyhlásený za nebezpečný z dôvodu rizika zadusenía, nakoľko pri skúške v ťahu sa silou menšou ako 90N z hračky oddelili oči aj roľnička a úplne zapadli do valca na malé časti. Jednoduché elektrické hračky sú určené pre deti do 36 mesiacov, preto berúc do úvahy bežné a predvídateľné správanie malých detí vkladať často veci do úst, predstavuje predmetná hračka pre deti

riziko zadusenia, pričom účastník konania už mal vedieť, že tento druh hračky bol vyhlásený za nebezpečný výrobok, nakoľko o tomto nebezpečnom výrobku SOI informovala už dňa 10.05.2016 na svojej webovej stránke www.soi.sk. Uvedený druh hračky nespĺňa požiadavky bezpečného výrobku podľa § 3 a prílohy 2 zákona č. 78/2012 Z.z. o bezpečnosti hračiek a o zmene a doplnení zákona č. 128/2012 Z.z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o bezpečnosti hračiek“) a pri používaní deťmi predstavuje riziko poškodenia zdravia a je nebezpečným výrobkom. Žalobca v postavení distribútora porušil zákaz sprístupnenia na trh.

3. V oznámení o začatí správneho konania zo dňa 08.08.2016 orgán verejnej správy prvého stupňa opísal zistenia uvedené v inšpekčnom zázname zo dňa 17.06.2016 a oznámil žalobcovi, že začína podľa § 18 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „Správny poriadok“) správne konanie o uložení pokuty podľa § 23 ods. 1 písm. a/ zákona o bezpečnosti hračiek.

4. Následne orgán verejnej správy prvého stupňa vydal dňa 30.08.2016 rozhodnutie č. W/0197/04/2016, ktorým žalobcovi uložil pokutu 2 000,- € podľa § 23 ods. 1 písm. a/ zákona o bezpečnosti hračiek s tým, že žalobca mal vedieť, že tento druh hračky bol vyhlásený za nebezpečný výrobok, nakoľko o tomto nebezpečnom výrobku Slovenská obchodná inšpekcia informovala na svojej webovej stránke širokú verejnosť.

5. Proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca odvolanie. Žalovaný rozhodnutím č. SK/0573/99/2016 zo dňa 11.01.2017 podľa § 58 ods. 1 Správneho poriadku zmenil rozhodnutie orgánu verejnej správy prvého stupňa č. W/0197/04/2016 zo dňa 30.08.2016, ktorým podľa § 23 ods. 1 písm. a/ zákona o bezpečnosti hračiek uložil žalobcovi pokutu vo výške 2 000,- € pre porušenie § 7 ods. 1 písm. d/ zákona o bezpečnosti hračiek zakazujúceho distribútorovi sprístupniť hračku na trh, ak vie alebo by mal vedieť, že hračka nespĺňa požiadavky podľa § 3 a prílohy č. 2 (hračky a jej časti nesmú predstavovať riziko udusenía prerušením prívodu vzduchu v dôsledku upchatia dýchacích ciest zvonka cez ústa a nos). Žalovaný zistil dôvod na jeho zmenu, nakoľko orgán verejnej správy prvého stupňa nesprávne právne kvalifikoval zistený skutkový stav, keď konanie žalobcu právne kvalifikoval ako porušenie podľa § 7 ods. 1 písm. d/ v nadväznosti na § 3 ods. 1 zákona o bezpečnosti hračiek a žalovaný dospel k záveru, že odkaz na § 3 ods. 1 tohto zákona nebol potrebný. Uvedená zmena ale nezakladala dôvod na zníženie výšky uloženej pokuty.

6. Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku dospel k záveru, že orgány verejnej správy vec posúdili nesprávne po právnej stránke a žalovaný sa dostatočne nevyporiadal s námietkami žalobcu, ktorý má podľa § 59 Správneho poriadku široké kompetencie a preto ich právne závery neboli v súlade so zisteným skutkovým stavom. Správny súd mal z odôvodnenia rozhodnutí orgánov verejnej správy za preukázané, že tieto považovali žalobcu za distribútora a to s poukazom na § 7 ods. 1 písm. d/ zákona o bezpečnosti hračiek ako i čl. 2 bod 1 a 6 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008 (ďalej len „nariadenie č. 765/2008“). Žalovaný tvrdil, že podľa čl. 2 bod 6 (nariadenia č. 765/2008) je distribútorom každá fyzická alebo právnická osoba v dodávateľskom reťazci okrem výrobcu alebo dovozcu, ktorá sprístupňuje výrobok na trhu. Použitím argumentácie dôkazom opaku (argumentom a contrario) je podľa žalovaného nutné dospieť k záveru, že ak žalobca v danom prípade nebol výrobcom, alebo dovozcom, musel byť v zásade v postavení distribútora.

7. Podľa správneho súdu, orgány verejnej správy aplikovali na skutkový stav zistený pri kontrole v maloobchodnej prevádzke žalobcu nesprávny právny predpis, a to zákon č. 78/2012 Z.z. o bezpečnosti hračiek a o zmene a doplnení zákona č. 128/2002 Z.z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Podľa krajského súdu, zo znenia tohto zákona vyplýva, že tento upravuje, okrem iného, osobitné bezpečnostné požiadavky na hračky a povinnosti výrobcu, splnomocneného zástupcu, dovozcu, distribútora a notifikovanej osoby. Pri pojme distribútor je v zákone pod č. 4 odkaz na čl. 2 ods. 6 nariadenia č. 765/2008, podľa ktorého „distribútor“ je každá fyzická alebo právnická osoba v dodávateľskom reťazci okrem výrobcu alebo dovozcu, ktorá sprístupňuje výrobok na trhu. Podľa čl. 2 ods. 1 nariadenia č.

765/2008 sa za „sprístupnenie na trhu“ považuje každá dodávka výrobku určeného na distribúciu, spotrebu alebo používanie na trh Spoločenstva v priebehu obchodnej činnosti, či už odplatne, alebo bezodplatne. S ohľadom na takto vymedzenú definíciu distribútora nie je, podľa názoru krajského súdu, možné dospieť dôkazom opaku (ako tvrdil žalovaný), že pokiaľ žalobca nie je výrobcom ani dovozcom, tak musí byť distribútorom. Zákon o bezpečnosti hračiek ako i nariadenie č. 765/2008 považujú distribútora za subjekt, ktorý sprístupňuje výrobok na trh.

8. Krajský súd mal z inšpekčného záznamu orgánu verejnej správy za preukázané, že kontrola bola vykonaná v prevádzke: Textil - obuv - hračky Hlavná 10, Šaľa, v maloobchodnej predajni, kde bol ponúkaný výrobok - nebezpečná hračka pre spotrebiteľov. Podľa názoru krajského súdu konanie žalobcu - ponuka nebezpečnej hračky pre spotrebiteľov, bolo potrebné subsumovať pod ustanovenia zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, v znení účinnom v čase rozhodovania žalovaného (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“) ktorý, okrem iného, upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pričom v § 2 písm. b/ tohto zákona je ako predávajúci definovaná osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti alebo povolania, alebo osoba konajúca v jej mene alebo na jej účet. Túto skutočnosť potvrdzuje i fakt, že žalobca nadobudol predmetný výrobok označený ako „Pes s roľníčkou N:46768“ „od spoločnosti CCJ Invest s.r.o.“ (ako to vyplýva z predloženého nadobúdacieho dokladu) a ďalej ho ponúkal na predaj konečnému spotrebiteľovi, nie ďalšiemu predávajúcemu, teda bol v pozícii predávajúceho, nie distribútora. Preto ak orgán verejnej správy prvého stupňa, ale i žalovaný uložili žalobcovi pre skutok - ponuka nebezpečnej hračky v predajni pre spotrebiteľov pokutu podľa § 23 ods. 1 zákona o bezpečnosti hračiek, vzťahujúci sa na distribútorov, aplikovali na vecne správny právny predpis a vec nesprávne právne posúdili, čo bolo dôvodom na zrušenie oboch rozhodnutí správnych orgánov. K takémuto záveru dospel správny súd v zmysle ustálenej praxe a súdnej judikatúry, na ktorú poukazoval i žalobca v žalobe a ktoré i pripojil k podanej žalobe (rozhodnutia vydané v rokoch 2013, 2014 a 2015). Aplikáciu zákona o ochrane spotrebiteľa na podobné skutky - predaj nebezpečných hračiek spotrebiteľom považovali za správnu i sudy vo svojich rozsudkoch (napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Sžo/64/2014 zo dňa 02.06.2015, na ktoré poukázal i žalobca).

9. Krajský súd považoval za dôvodnú i námietku žalobcu, že protokol o skúške č. 151200092 zo dňa 04.12.2015 Technického skúšobného ústavu Piešťany nemôže slúžiť ako dôkaz o preukázaní nebezpečnosti hračky, ktorú ponúkal žalobca vo svojej predajni na predaj spotrebiteľom, a pre ktorú mu bola uložená pokuta za správny delikt. Zo samotného protokolu o skúške vyplýva, že výsledok skúšok uvedených v protokole sa týka len predmetu skúšky, t.j. konkrétneho výrobku tak, ako je popísaný v samotnom skúšobnom protokole. Podľa krajského súdu je možné sa stotožniť s tvrdením žalovaného, že ak je jeden výrobok z celej šarže alebo série nebezpečný, dá sa predpokladať, že je nebezpečná celá šarža alebo séria. Správny súd však poukázal na to, že nebolo preukázané, že výrobok, ktorý bol predmetom skúšky popísanej v protokole o skúške, a výrobok nachádzajúci sa v prevádzke žalobcu, pochádzajú z jednej šarže, alebo série, dokonca ani to, že by boli vyrobené rovnakým výrobcom. Hračku, ktorú ponúkal na predaj žalobca v čase vykonania inšpekcie bolo možné stotožniť len podľa vzhľadu a označenia na jeho nadobúdacom doklade, ktorý však neobsahuje dostatok identifikačných znakov na to, aby ho bolo možné stotožniť so skúšaným predmetom. Ide napríklad o výrobcu, ktorý nemusí byť totožný s výrobcom uvedeným v skúšobnom protokole (WENZHOU JINZHOU GROUP INT. TRADE CORP. LTD., JINZHOU MANSION, WENZHOU ROAD, WENZHOU, Čína). Právne predpisy umožňujú orgánom verejnej správy pre účely plnenia ich úloh odoberať vzorky výrobkov, pričom dôraz kladú i na práva subjektov, ktoré výrobky na trhu sprístupňujú, v tomto prípade predávajúceho (žalobcu), ktorý má právo za účasti inšpektorov sám odobrať kontrolné vzorky výrobkov, a ponechať si časť z každej takto odobratej vzorky (§ 7 ods. 1 zák. č. 128/2002 Z.z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov). U predávajúceho však bol pri kontrole zistený v ponuke len jeden kus nebezpečnej hračky, ktorá je na pohľad (porovnaním obrázkov vyhotovených pri kontrole a obrázku výrobku v skúšobnom protokole) zhodná s tou, ktorá bola predmetom skúšky Technického skúšobného ústavu Piešťany, š.p., avšak ich totožnosť musí byť jednoznačne preukázaná ďalšími identifikačnými znakmi, čo v prípade hračky

zistenej u žalobcu splnené nebolo. Z uvedeného dôvodu nebolo možné ako dôkaz o nebezpečnosti výrobku - hračky ponúkanej žalobcom v jeho prevádzke použiť skúšobný protokol zo dňa 04.12.2015.

10. Správny súd taktiež konštatoval, že žalovaný orgán verejnej správy riadne neodôvodnil svoje rozhodnutie v ústavnom a zákonom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci (v súlade s nálezom napr. Ústavného súdu SR I ÚS 241/07, I ÚS 342/2010 a pod.). Mal za to, že žalobou napadnuté rozhodnutie neuvádza právnu úvahu ani dôvody, na ktorých sa výrok rozhodnutia zakladá.

11. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný - sťažovateľ z dôvodov uvedených v ust. § 440 ods. 1 písm. f/ a g/ S.s.p. kasačnú sťažnosť, ktorou sa domáhal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľ v prvom rade namietal, že krajský súd mu nezaslal podanú žalobu a taktiež ani výzvu na vyjadrenie sa k predmetnej žalobe. Sťažovateľ tak nebol oboznámený so znením samotnej žaloby a teda sa ani nemal k čomu vyjadriť. Uvedeným postupom krajského súdu boli procesné práva sťažovateľa porušené závažným spôsobom.

12. Sťažovateľ sa taktiež nestotožnil s právnym posúdením veci krajským súdom, ktorý konštatoval, že konanie žalobcu bolo potrebné subsumovať pod ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa, nakoľko mal za to, že žalobca bol v pozícii predávajúceho a nie distribútora. V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal na iné rozhodnutie krajského súdu sp.zn. 23Sa/5/2017 zo dňa 17.07.2017, z čoho vyplýva nejednotnosť výkladu krajského súdu vo vzťahu k pojmom „distribútor“ a „sprístupnenie na trhu“. Zdôraznil, že ak by prijal argumentáciu zvolenú krajským súdom v posudzovanej veci, t.j., že žalobca nie je distribútorom, žalobca by nebol v žiadnom postavení a neniesol by zodpovednosť za sprístupnenie hračky na trhu, čo sa prieči účelu zákona o bezpečnosti hračiek, ktorým je ochrana vnútorného trhu pred dovozom a distribúciou nebezpečných hračiek. Sťažovateľ rovnako odmietol názor krajského súdu, že na daný skutkový stav bolo nutné aplikovať príslušné ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa namiesto jeho sankcionovania v zmysle § 7 ods. 1 písm. d/ zákona o bezpečnosti hračiek. Sťažovateľ vyslovil názor, že zákon o bezpečnosti hračiek je lex specialis voči § 6 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa, nakoľko upravuje len situácie výlučne súvisiace s výrobkami - hračkami, a to len vo vzťahu k úzko špecifikovanej problematike, t.j. k porušeniu povinnosti distribútora sprístupniť hračku na trhu, ak tento vie, alebo by mal vedieť, že hračka nespĺňa požiadavky podľa § 3 prílohy č. 2 zákona o bezpečnosti hračiek. Na podporu tejto argumentácie dal do pozornosti rozsudok Krajského súdu v Trnave sp.zn. 20S/16/2017 zo dňa 14.03.2018 a rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 5S/29/2016 zo dňa 30.01.2018. Pokiaľ sa týka argumentácie krajského súdu o nedostatočnom stotožnení výrobku - hračky, zistenej u žalobcu a hračky, ktorá bola vyhodnotená ako nebezpečná v protokole o skúške sťažovateľ uviedol, že pri vykonanej kontrole a následne v správnom konaní bolo dostatočne preukázané, že výrobok pochádza z rovnakej šarže, resp. série. Mal za to, že závery krajského súdu sú v tejto súvislosti v rozpore s komunitárnym právom ale i zaužívanou rozhodovacou praxou orgánov Slovenskej obchodnej inšpekcie. V nadväznosti na to uviedol, že by bolo neúčelné a v rozpore s požiadavkami ochrany vnútorného trhu vykonávať skúšky u všetkých kusov výrobkov toho istého druhu/typu predtým, ako by orgán verejnej správy informoval o nebezpečnosti týchto výrobkov. Práve naopak pôjde o všetky výrobky toho istého druhu v prípade, ak sú vyrábané strojovo. Pokiaľ teda výrobca priamo neoznačí šaržu výrobku, alebo po výkone kontroly, na základe ktorej sa zistí nebezpečnosť výrobku, nezmení určitý údaj na výrobku tak, aby bol tento vyprodukovaný výrobok odlišiteľný od pôvodného skúšaného výrobku, je treba predpokladať, že všetky výrobky tej istej šarže, resp. toho istého druhu sú pre spotrebiteľa nebezpečné. Z toho je zrejmé, že nebezpečenstvo sa nebude vzťahovať len na jeden výrobok, ale na všetky výrobky toho istého druhu, pokiaľ sa nezmení výrobný postup. Tieto závery nie sú uvedené v žiadnom vnútroštátnom predpise, ale vychádzajú zo systematického výkladu zákona č. 128/2002 Z.z. ako aj princípov, na ktorých je založený systém RAPEX.

13. Vyjadrenie žalobcu ku kasačnej sťažnosti nebolo podané.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky konajúci, ako súd kasačný, postupom podľa § 452 a nasl. S.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a

dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa § 455 S.s.p., keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. (§ 137 ods. 2 a 3 S.s.p.).

15. Podľa § 6 ods. 1 S.s.p. správne sudy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

16. Podľa § 194 ods. 1, 2 S.s.p. správnym trestaním sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie orgánov verejnej správy o priestupku, správnom delikte alebo o sankcii za iné podobné protiprávne konanie. Ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie vo veciach správneho trestania ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.

17. Podľa § 438 ods. 1 S.s.p. kasačnou sťažnosťou možno napadnúť právoplatné rozhodnutie krajského súdu.

18. Podľa § 454 S.s.p. na rozhodnutie kasačného súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

19. Predmetom konania o kasačnej sťažnosti bol rozsudok krajského súdu, ktorým podľa § 191 ods. 1 písm. c) S.s.p. zrušil rozhodnutie žalovaného č. SK/0573/99/2016 zo dňa 11.01.2017 ako i rozhodnutie orgánu verejnej správy prvého stupňa č. W/0197/04/2016 zo dňa 30.08.2016 a vec vrátil orgánu verejnej správy prvého stupňa na ďalšie konanie.

20. Rozhodnutím č. SK/0573/99/2016 zo dňa 11.01.2017 žalovaný zmenil rozhodnutie orgánu verejnej správy prvého stupňa č. W/0197/04/2016 zo dňa 30.08.2016, ktorým podľa § 23 ods. 1 písm. a/ zákona o bezpečnosti hračiek uložil žalobcovi pokutu 2 000,- € pre porušenie § 7 ods. 1 písm. d/ zákona o bezpečnosti hračiek. Žalovaný zistil dôvod na jeho zmenu, nakoľko orgán verejnej správy prvého stupňa nesprávne právne kvalifikoval zistený skutkový stav, keď konanie žalobcu právne kvalifikoval ako porušenie podľa § 7 ods. 1 písm. d/ v nadväznosti na § 3 ods. 1 zákona o bezpečnosti hračiek a žalovaný dospel k záveru, že odkaz na § 3 ods. 1 cit. zákona nebol potrebný. Uvedená zmena ale nezakladala dôvod na zníženie výšky uloženej pokuty.

21. Kasačný súd vychádzajúc z dôvodov kasačnej sťažnosti považoval za kľúčové preskúmať správnosť záverov krajského súdu týkajúcich sa aplikácie právneho predpisu pri vyvedení deliktuálnej zodpovednosti žalobcu a uložení mu sankcie podľa § 23 ods. 1 písm. a/ zákona o bezpečnosti hračiek, a to najmä vo vzťahu k podradeniu osoby žalobcu pod zodpovedný subjekt v súvislosti s jeho postavením v reťazci hospodárskych subjektov, ktoré možno na základe zákona o bezpečnosti hračiek administratívne potrestať za porušenie zákonom stanovených povinností. Taktiež bolo potrebné vysporiadať sa aj s otázkou dostatočnosti vymedzenia deliktuálneho správania žalobcu v nadväznosti na splnenie podmienok na vyvedenie deliktuálnej zodpovednosti žalobcu na základe dostatočného zistenia skutkového stavu veci, spočívajúceho v nespochybniteľnom konštatovaní nebezpečnosti predmetnej hračky.

22. Zásadným argumentom žalobcu, spochybňujúcim aplikáciu zákona o bezpečnosti hračiek pri ukladaní predmetnej pokuty, bolo tvrdenie, že žalobcu ako zodpovedný subjekt nebolo možné podradiť pod definíciu osoby v rámci obchodného reťazca ako „distribútor“, a preto mali orgány verejnej správy vyhodnotiť zistený skutkový stav ako porušenie § 6 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa - ponuka nebezpečných výrobkov a uložiť sankciu podľa § 24 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa.

23. Kasačný súd poukazuje na to, že zákon o bezpečnosti hračiek nadobudol účinnosť dňa 1. marca 2012 a prebral okrem iného aj Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2009/48/ES o bezpečnosti hračiek, ktorá bola zverejnená v Úradnom vestníku EÚ zo dňa 30.06.2009. Podľa uvedenej smernice

hračky takisto podliehajú smernici o všeobecnej bezpečnosti výrobkov a na odvetvie hračiek sa vzťahuje aj Nariadenie č. 765/2008.

24. Na základe článku 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (bývalého článku 246 ZES) uvedené nariadenie má všeobecnú platnosť, je záväzné vo svojej celistvosti a je priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch, pričom na základe čl. 7 ods. 2 Ústavy SR má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky a je priamo aplikovateľné. To znamená, že na jeho vykonanie nebolo potrebné prijať zákon.

25. Podľa § 7 ods. 1 písm. d/ zákona o bezpečnosti hračiek, (Povinnosti distribútora) distribútor nesmie sprístupniť hračku na trhu, ak vie alebo by mal vedieť, že hračka nespĺňa požiadavky podľa § 3 a prílohy č. 2.

26. Podľa § 27 zákona o bezpečnosti hračiek, na konanie podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní okrem § 19 a § 21 ods. 2 písm. c/ a ods. 3 až 6 zákona.

27. Podľa § 30 zákona o bezpečnosti hračiek, týmto zákonom sa preberajú právne záväzné akty Európskej únie uvedené v prílohe č. 5.

28. Podľa prílohy č. 5 bodu 1 zákona o bezpečnosti hračiek, týmto zákonom sa preberá Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/48/ES z 18. júna 2009 o bezpečnosti hračiek (Ú.v. EÚ L 170, 30.6.2009); (ďalej len „Smernica č. 2009/48/ES“).

29. Podľa čl. 4 preambuly Smernice č. 2009/48/ES, hračky takisto podliehajú smernici Európskeho parlamentu a Rady 2001/95/ES z 3. decembra 2001 o všeobecnej bezpečnosti výrobkov, ktorá doplna osobitné právne predpisy.

30. Podľa čl. 5 preambuly Smernice č. 2009/48/ES, nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) 765/2008 z 9. júla 2008, ktorým sa stanovujú požiadavky akreditácie a dohľadu nad trhom v súvislosti s uvádzaním výrobkov na trh stanovuje horizontálne ustanovenia o akreditácii orgánov posudzovania zhody, o označení CE a o rámci dohľadu nad trhom Spoločenstva a kontrole výrobkov vstupujúcich na trh Spoločenstva, ktoré sa vzťahujú na odvetvie hračiek.

31. Podľa čl. 9 preambuly Smernice č. 2009/48/ES, hračky uvádzané na trh Spoločenstva by mali byť v súlade s príslušnými právnymi predpismi Spoločenstva a hospodárske subjekty by mali niesť zodpovednosť za súlad hračiek s predpismi v závislosti od svojej úlohy v dodávateľskom reťazci, aby sa dosiahla vysoká úroveň ochrany verejných záujmov, ako sú zdravie a bezpečnosť a ochrana spotrebiteľa a životného prostredia, a zabezpečila sa spravodlivá hospodárska súťaž na trhu Spoločenstva.

32. Podľa čl. 10 preambuly Smernice č. 2009/48/ES, od všetkých hospodárskych subjektov sa pri uvádzaní hračiek na trh alebo sprístupňovaní hračiek na trhu očakáva zodpovedný postup, ktorý je v plnom súlade s uplatniteľnými zákonnými požiadavkami.

33. Podľa čl. 11 preambuly Smernice č. 2009/48/ES, všetky hospodárske subjekty, ktoré zasahujú do dodávateľského a distribučného reťazca, by mali prijať primerané opatrenia, aby sa uistili, že hračky, ktoré uvádzajú na trh, v bežných a reálne predvídateľných podmienkach používania neohrozujú bezpečnosť a zdravie detí a že na trhu sprístupnia iba hračky, ktoré sú v zhode s príslušnými právnymi predpismi Spoločenstva. Touto smernicou sa stanovuje jasné a primerané rozdelenie povinností, ktoré zodpovedajú úlohe každého subjektu v rámci dodávateľského a distribučného procesu.

34. Podľa čl. 15 preambuly Smernice č. 2009/48/ES, ak distribútor sprístupňuje hračku na trhu po uvedení takejto hračky na trh výrobcom alebo dovozcom, mal by konať s náležitou starostlivosťou, aby zabezpečil, že jeho nakladanie s hračkou nebude mať negatívny vplyv na súlad hračky s právnymi predpismi. Od dovozcov aj distribútorov sa očakáva, že vo vzťahu k uplatniteľným požiadavkám pri uvádzaní hračiek na trh alebo ich sprístupňovaní na trhu hudú konať s náležitou starostlivosťou.

35. Podľa čl. 46 preambuly Smernice č. 2009/48/ES, členské štáty by mali stanoviť sankcie uplatniteľné pri porušení tejto smernice. Tieto sankcie by mali byť účinné, primerané a odrádzajúce.

36. Podľa čl. 3 bodu 1 Smernice č. 2009/48/ES „sprístupnenie na trhu“ je každá dodávka hračky určenej na distribúciu, spotrebu alebo používanie na trhu Spoločenstva v rámci obchodnej činnosti, či už za platbu alebo bezplatne.

37. Podľa čl. 3 bodu 6 Smernice č. 2009/48/ES „distribútor“ je každá fyzická alebo právnická osoba v dodávateľskom reťazci okrem výrobcu alebo dovozcu, ktorá sprístupňuje hračku na trhu.

38. Podľa čl. 3 bodu 7 Smernice č. 2009/48/ES „hospodárske subjekty“ sú výrobca, splnomocnený zástupca, dovozca a distribútor.

39. Kasačný súd poukazuje na to, že pokiaľ ide o vymedzenie pojmu „distribútor“, tento je na účely zákona o bezpečnosti hračiek potrebné vykladať v kontexte s účelom sledovaným týmto zákonom a v nadväznosti na výklad tohto pojmu obsiahnutý v európskej legislatíve pre oblasť bezpečnosti hračiek. Zákon o bezpečnosti hračiek bol prijatý za účelom implementácie Smernice 2009/48/ES o bezpečnosti hračiek, s cieľom zabezpečiť vysokú úroveň ochrany zdravia a bezpečnosti spotrebiteľov, najmä detí, pri súčasnom fungovaní vnútorného trhu ustanovením nových bezpečnostných požiadaviek na hračky. Z obsahu Nariadenia č. 765/2008 ako aj Smernice 2009/48/ES vyplýva, že vo vymedzení pojmov „sprístupnenie na trhu“, „distribútor“, „hospodárske subjekty“ sú kompatibilné a pre účely aplikácie právne záväzných aktov EÚ v oblasti bezpečnosti hračiek sú v definovaní zodpovedných hospodárskych subjektov jednotné.

40. Na základe uvedeného platí, že distribútorom je každá fyzická alebo právnická osoba v dodávateľskom reťazci okrem výrobcu alebo dovozcu, ktorá sprístupňuje hračku na trhu pričom sprístupnením na trhu je každá dodávka hračky určenej na distribúciu, spotrebu alebo používanie na trhu Spoločenstva v rámci obchodnej činnosti, či už za odplatu alebo bezplatne.

41. Vychádzajúc z vyššie uvedeného senát kasačného súdu zastáva názor, že pokiaľ žalobca v rámci svojej obchodnej činnosti ponúkal na predaj konečnému spotrebiteľovi predmetné hračky, t.j. dodával ich na spotrebu, spĺňa znaky hospodárskeho subjektu v postavení distribútora. Žalobca je ako distribútor súčasťou dodávateľského reťazca, a to na pozícii priameho dodávateľa hračiek konečnému spotrebiteľovi. Je preto potrebné prijať záver, že na základe obchodnej činnosti žalobcu, ho možno podradiť pod definičné znaky statusu distribútora, a teda možno od neho požadovať plnenie povinností vyplývajúcich mu zo zákona o bezpečnosti hračiek a príslušnej európskej legislatívy pre oblasť bezpečnosti hračiek.

42. Pokiaľ krajský súd dospel k záveru, že na zistený skutkový stav - ponuka nebezpečného výrobku a na následné vyvodenie administratívnej zodpovednosti žalobcu, bolo potrebné aplikovať ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa (zákon č. 250/2007 Z.z.), kasačný súd uvádza, že tento zákon v oblasti ochrany zdravia spotrebiteľov možno aplikovať všeobecne, rovnako pod neho možno subsumovať i povinnosti dodávateľov uvádzať na trh a ponúkať na spotrebu len bezpečné výrobky. V danom prípade však v čase zistenia protiprávneho konania žalobcu orgánom inšpekcie bol účinný zákon o bezpečnosti hračiek, pre ktorý orgány inšpekcie kontrolovali dodržiavanie zákonných podmienok sprístupňovania hračiek na vnútornom trhu všetkými hospodárskymi subjektmi v rámci dodávateľského reťazca za účelom naplnenia cieľa sledovaného zákonom o bezpečnosti hračiek a príslušnou legislatívou EÚ v oblasti ochrany zdravia spotrebiteľov a bezpečnosti hračiek, ktoré sú vo vzťahu k zákonu o ochrane spotrebiteľa špeciálnou právnou úpravou (lex specialis). V preskúmvanej veci je podstatným i to, že sankcia - pokuta za zistené protiprávne konanie žalobcu bola posudzovaná a ukladaná len podľa lex specialis pre danú oblasť bezpečnosti hračiek a nebola ukladaná aj podľa všeobecnej právnej úpravy - podľa zákona o ochrane spotrebiteľa, nakoľko takýmto postupom by mohlo dôjsť k ohrozeniu trestnoprávnej zásady ne bis in idem, spočívajúca v zákaze potrestania dvakrát v tej istej veci.

43. Krajský súd svoj záver o nesprávnom právnom posúdení veci orgánmi verejnej správy opieral i o rozhodovaciu činnosť súdov (napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Sžo/64/2014 zo dňa 02.06.2015). Zmienené rozhodnutie Najvyššieho súdu SR vychádzalo zo skutočnosti, že v prípade nebezpečných hračiek nebolo možné aplikovať zákon o bezpečnosti hračiek z dôvodu, že v tomto zákone absentuje mechanizmus sankcionovania pre porušenie povinnosti vyplývajúcej z ust. § 3 ods. 2 tohto zákona, (v zmysle ktorého hračka uvedená na trh musí spĺňať požiadavky podľa ods. 1 a prílohy č. 2 ...) pričom samotný zákon o bezpečnosti hračiek obsahuje odkaz na zákon o ochrane spotrebiteľa, a preto bol ako správny vyhodnotený postup orgánov verejnej správy, ktoré aplikovali § 6 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa. Je nutné zdôrazniť, že v uvedenom prípade išlo o posudzovanie výrobkov z hľadiska ich bezpečnosti. V predmetnej veci žalobcu však orgány verejnej správy neposudzovali bezpečnosť výrobkov, keď nebezpečnosť výrobku „Pes s roľničkou N:46768“ už bola oznámená verejnosti zo strany orgánov inšpekcie na webovej stránke www.soi.sk <, a preto žalobca ako distribútor bol povinný tento druh výrobku na trhu nesprístupniť, keďže vedel alebo mal vedieť, že hračka nespĺňa požiadavky podľa § 3 a prílohy č. 2 zákona. Zákon o bezpečnosti hračiek pritom priamo zakotvuje túto povinnosť distribútora, ako aj sankčný mechanizmus uplatnený v prípade jej nerešpektovania distribútorom. Aplikácia zákona o ochrane spotrebiteľa tak v posudzovanom prípade nie je namieste. Navyše v predmetnom rozsudku sa najvyšší súd k prednostnému použitiu zákona o ochrane spotrebiteľa pred použitím zákona o bezpečnosti hračiek bližšie nevyjadril, ani zároveň použitie zákona o bezpečnosti ako *lex specialis* nevyvylúčil. Navyše zo skutkových okolností tam riešeného prípadu vyplýva, že na posudzovanom výrobku bolo deklarované, že nejde o hračku ale o dekoráciu, ktorá skutočnosť mala podporovať záver o dôvodnosti aplikácie zákona o ochrane spotrebiteľa. Z uvedeného dôvodu nemožno a priori a bez ďalšieho posudzovať správnosť použitia trestnej normy v preskúvanom administratívnom konaní len podľa záverov vyplývajúcich z vyššie uvedeného rozsudku najvyššieho súdu, prípadne z rozsudkov v obdobných veciach.

44. Pokiaľ sa týka argumentácie krajského súdu o nedostatočnom stotožnení výrobku - hračky, zistenej u žalobcu a hračky, ktorá bola vyhodnotená ako nebezpečná v protokole o skúške, kasačný súd poukazuje na to, že v inšpekčnom zázname zo dňa 17.06.2016, sa nachádza aj fotokópia predmetnej hračky vrátane jej typového čísla N: 46768, pričom na webovej stránke www.soi.sk <. bolo uvedené totožné typové číslo posudzovanej hračky, s uvedením jej názvu, pôvodu vrátane jej detailného popisu, zhodujúceho sa s výrobkom zisteným v predajni žalobcu. Podľa názoru kasačného súdu špecifikácia hračky v takomto rozsahu nemohla vyvolať u žalobcu ako jej distribútora rozumné pochybnosti o tom, či ide práve o hračku, ktorú má v ponuke na predaj, resp. ktorej sprístupnenie na trh predstavuje riziko. Argumentáciu žalobcu, že výsledok skúšky sa vzťahuje len na konkrétny skúšaný výrobok kasačný súd vyhodnotil ako odporujúcu výkladu zákona č. 128/2002 Z.z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa ale i samotnému Nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008, z ktorého čl. 19 vyplýva, že orgány dohľadu nad trhom vykonávajú primerané kontroly vlastností výrobkov v príslušnom rozsahu prostredníctvom kontroly dokumentácie a podľa potreby fyzikálnych a laboratórnych skúšok na základe vhodných vzoriek. Takouto vzorkou (ktorá aj vzhľadom na množstvo ks zistených u žalobcu je evidentne produktom sériovej výroby) je i výrobok - hračka, ktorú orgány inšpekcie podrobili skúškam a vyhodnotili ako nebezpečnú v rámci inej kontroly. Ako logickú a právne udržateľnú považoval kasačný súd argumentáciu sťažovateľa, že by nebolo účelné a súladné s požiadavkami ochrany vnútorného trhu vykonávať skúšky u všetkých kusov výrobkov rovnakého typu predtým ako by orgán inšpekcie informoval o ich nebezpečnosti. Na tomto mieste sa žiada uviesť i to, že prijatie opačného výkladu by znamenalo, že v praxi by nikdy ani nemohla byť naplnená skutková podstata predmetného administratívneho deliktu porušenia povinnosti distribútora hračiek podľa § 7 ods. 1 písm. d/ zákona o bezpečnosti hračiek, spočívajúcej v zákaze sprístupniť na trhu hračku, ak vie alebo by mal vedieť, že hračka nespĺňa požiadavky podľa § 3 a prílohy č. 2. nakoľko pred vykonaním kontrolnej skúšky konkrétnej hračky sprístupnenej distribútorom na trhu by nemohol byť splnený predpoklad subjektívnej stránky predmetného správneho deliktu, vedomého alebo nedbanlivého sprístupnenia nebezpečnej hračky na trhu distribútorom, ktorá bola zverejnená na internetovej stránke Slovenskej obchodnej inšpekcie ako nebezpečný výrobok.

45. Vo vzťahu k povinnosti Slovenskej obchodnej inšpekcie, ako orgánu dozoru, informovať verejnosť o nebezpečenstve ohrozenia života alebo zdravia ľudí predajom nebezpečných výrobkov, je potrebné poznamenať, že ustanovenie § 4 zákona č. 128/2002 Z.z. o štátnej kontrole vnútorného trhu explicitne neustanovuje spôsob, ktorým sa majú predmetné informácie zverejňovať. Vzhľadom na súčasné technické možnosti orgánov verejnej správy, zriadiť na internete verejnosti prístupné webové stránky, je možné považovať za splnenie si informačnej povinnosti orgánom dozoru i zverejnenie informácie o nebezpečnosti výrobku aj na internetovej stránke Slovenskej obchodnej inšpekcie v kategórii zverejňovaných nebezpečných výrobkov zistených na národnom trhu Slovenskej republiky.

46. Kasačný súd taktiež poznamenáva, že z kontextu a účelu európskej a vnútroštátnej legislatívnej úpravy v oblasti bezpečnosti hračiek vyplýva distribútorovi povinnosť konať s náležitou starostlivosťou pri sprístupňovaní hračiek na trh. S prihliadnutím na povinnú znalosť európskych a vnútroštátnych právnych predpisov hospodárskych subjektov v danej oblasti, v závislosti od ich úloh v dodávateľskom reťazci v rámci sprístupňovania hračiek na trh, tieto nesú zodpovednosť za to, aby sa dosiahla vysoká úroveň ochrany verejných záujmov, ktorými sú zdravie, bezpečnosť a ochrana spotrebiteľa, životného prostredia a zabezpečila sa spravodlivá hospodárska súťaž na trhu Spoločenstva. Toto sú legitímne ciele sledované vyššie uvedenými právnymi aktmi Európskeho parlamentu a Rady, ako i vnútroštátnym zákonom o bezpečnosti hračiek, a preto je namieste od hospodárskych subjektov, vrátane distribútora sprístupňujúceho hračky na trh ich dodávaním na konečnú spotrebu, spravodlivo očakávať z ich strany aktívny prístup k vyhľadávaniu spolupráce a informácií od orgánu dozoru nad vnútroštátnym trhom, namiesto toho, aby zostali pasívni s vedomím prenosu zodpovednosti za predaj nebezpečných hračiek na orgány dozoru. Hoci v zákone o bezpečnosti hračiek explicitne nie je upravená povinnosť hospodárskych subjektov sledovať vysielanie verejnoprávnych médií alebo webových stránok orgánu dozoru nad vnútorným trhom, ktoré sú zamerané na zverejnenie informácií o nebezpečnosti kontrolnej skúšky podrobených výrobkov a prijatých opatreniach na zamedzenie ich ďalšieho predaja, z podstaty zákonom stanovených povinností hospodárskym subjektom vyplýva povinnosť s primeranou starostlivosťou zabezpečiť získanie aktuálnych informácií o bezpečnosti, resp. nebezpečnosti ponúkaných hračiek. V tomto ohľade neobstojí jednoduché spoliehanie sa distribútora na opatrenie hračky označením CE, vyjadrujúcim zhodu s typom opísaným v ES certifikáte o skúške typu a splnenie požiadavky podľa § 3 a prílohy č. 2 zákona bezpečnosti hračiek, nakoľko, ako právna úprava umožňujúca vykonanie kontrolnej skúšky hračiek orgánmi dozoru, tak i samotná prax naznačujú, že vierohodnosť opatrenia hračky označením CE nie je absolútna a je nanajvýš potrebné za účelom dosiahnutia účelu zákonnej úpravy v oblasti bezpečnosti hračiek tieto ukazovatele zhody vo vzťahu k zdravotnej neškodnosti hračiek preverovať. Uvedené platí pre orgány dozoru a s prihliadnutím na povinnosť distribútora, konať s vynaložením potrebnej odbornej starostlivosti pri sprístupňovaní hračiek na trh, uvedené platí aj pre neho samotného, minimálne formou sledovania informácií zverejňovaných na obvykle prístupných internetových stránkach kompetentných orgánov dohľadu.

47. K námietke sťažovateľa, ktorou namietal, že krajský súd mu nedoručil žalobu s výzvou na vyjadrenie sa k nej, kasačný súd uvádza, že krajský súd vydal dňa 02.03.2017 uznesenie č.k. 23Sa/26/2017-74, ktorým vo výroku vyzval sťažovateľa na vyjadrenie sa k žalobe a predloženie administratívneho spisu s poučením o postupe súdu v prípade nepredloženia tohto vyjadrenia. Podľa potvrdenia o elektronickom doručení síce bolo predmetné uznesenie doručené sťažovateľovi dňa 30.3.2017, avšak vzhľadom na absenciu ďalších údajov (označenie adresáta písomnosti), z ktorých by bolo možné túto skutočnosť spoľahlivo preveriť a v záujme ochrany procesných práv sťažovateľa sa kasačnému súdu javí ako žiaduce tento procesný úkon zopakovať.

48. Kasačný súd s poukazom na vyššie uvedené dospel k záveru, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil, (čím svoje rozhodnutie zaťažil vadou v zmysle § 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p.) a preto napadnutý rozsudok podľa § 462 ods. 1 S.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Úlohou krajského súdu bude v ďalšom konaní vec opätovne prejednať s tým, že pri formulovaní svojich právnych záverov bude postupovať v intenciách právneho názoru kasačného súdu vyslovenom v tomto rozhodnutí.

49. Podľa § 469 S.s.p., ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia a k vráteniu veci na ďalšie konanie

a nové rozhodnutie, krajský súd aj orgán verejnej správy sú viazaní právnym názorom kasačného súdu.

50. Vzhľadom na to, že kasačný súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v súlade s § 467 ods. 3 S.s.p. o nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodne krajský súd.

51. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednohlasne (§ 147 ods. 2 v spojení s § 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.